

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 376)

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/602)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K.K.Gn. Md. 07/101-2294/03520

28.7.1989

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.7.1989 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Turgut Özal

Başbakan

GEREKÇE

Son yıllarda ekonomik refahın artması yanında ulaşım ve haberleşme imkânlarının gelişmesi ve bunun sonucu olarak insanların birçok amaçlarla yurt dışına seyahat ederek sürekli yer değiştirmeleri ile bağlantılı olarak suç alanındaki sorunlar uluslararası bir boyut kazanmış ve buna paralel olarak Devletler arasında cezai alanda işbirliği ihtiyacı doğmuştur.

Yakın zamana kadar Devletlerin ceza hukuku, bazı istisnalar dışında, millî hükümlerlik prensibine dayanmaktaydı. Ancak değişen dünya koşulları bu prensibin yorumuna farklılıklar getirmiştir. Bugün, suçlulara yaklaşımda, yabancı bir ülkede suç işleyen şahsa, hükümlenen cezayı suçu işlediği ülkede değil, vatandaşı olduğu ülkede infaz edilmesinin bu kişinin topluma yeniden kazandırılmasında büyük yarar sağladığı kabul edilmektedir.

Aynı zamanda, insani mülahazalardan kaynaklanan bu politika yanında, özellikle mahalî lisanın bilinmemesi, suçlunun tabii ortamından uzak olması gibi etkenlerin hükümlülerin üzerinde yaratabileceği olumsuz etkiler bertaraf edilmeye çalışılmaktadır.

Uluslararası düzeyde bu sorunun çözümlenmesi amacıyla, bölgesel veya ikili düzeyde Hükümlülerin nakli sözleşmeler akt edilmektedir.

Ülkemiz de aynı mülahazalarla, hükümlü vatandaşlarımızın, hürriyeti bağlayıcı cezalarının Türkiye'de infazını temin etmek üzere nakledilmeleri için, bu konuda Avrupa Konseyi çerçevesinde hazırlanan Hükümlülerin Nakli Sözleşmesine taraf olmuştur ve ikili sözleşmeler akdetmiştir.

Bu çerçevede Fas Krallığı ile "Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesi" 15 Mayıs 1989 tarihinde Rabat'da imzalanmıştır.

Sözleşme 20 maddeden oluşmaktadır. Sözleşmede transfere ilişkin genel esaslar, nakil şartları, bilgi sağlama yükümlülüğü, naklin hüküm ve infaz devleti bakımından sonuçları, infazın devamına ilişkin hükümler yer almaktadır.

Sözleşme süresiz olarak akd olunmuştur.

Bununla beraber, İki Tarafın da 6 ay önceden ihbarda bulunmak kaydıyla Sözleşmeyi feshetmek hakkı vardır.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

2.11.1989

Esas No. : 1/602

Karar No. : 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı Adalet ve Dışişleri bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve Tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Alpaslan Pehlivanlı
Ankara
Kâtip
Ali Pınarbaşı
Konya
Üye
Mehmet Pürdeloğlu
Hatay
Üye
Murat Başesgioğlu
Kastamonu

Sözcü
A. Reyhan Sakallıoğlu
Sakarya
Üye
Hasan Tandıröver
Gaziantep
Üye
Burhan Cahit Gündüz
İzmir
Üye
İhsan Nuri Töpkaya
Ordu

Üye
Ahmet Neidim
Sakarya

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No. : 1/602

Karar No. : 19

19. 2. 1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 24.1.1990 tarihli I-3/8 sayılı Birleşiminde Adalet Bakanlığı ve Dışışleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Hükümlü vatandaşlarımızın, hürriyeti bağlayıcı cezalarının Türkiye’de İnfazını temin etmek üzere nakledilmeleri amacıyla imzalanan Anlaşma Tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek, aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurul’un onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan
Adnan Tütkun
Amasya
Sözcü
M. Cavü Kavak
İstanbul
Üye
Göksel Kalaycıoğlu
Ankara
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul

Başkanvekili
Mustafa Kalemi
Kütahya
Üye
M. Tahir Köse
Amasya
Üye
H. Cahit Aral
Elazığ
Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 15.5.1989 tarihinde Rabat'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan <i>Turgut Özal</i>	
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd. <i>A. Bozer</i>	Devlet Bakanı <i>K. İnan</i>
Devlet Bakanı <i>G. Taner</i>	Devlet Bakanı <i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı <i>I. Çelebi</i>	Devlet Bakanı <i>M. Yazar</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Özarslan</i>	Devlet Bakanı <i>S. Sert</i>
Devlet Bakanı <i>E. Konukman</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Aşkın</i>
Adalet Bakanı <i>M. O. Sungurlu</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. S. Giray</i>
İçişleri Bakanı <i>A. Aksu</i>	Dışişleri Bakanı <i>A. M. Yılmaz</i>
Maliye ve Gümrük Bakanı <i>E. Pakdemirli</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>A. Akyol</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı <i>C. Altınkaya</i>	Sağlık Bakanı <i>H. Şuğun</i>
Ulaştırma Bakanı V. <i>G. Taner</i>	Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı <i>L. Kayalar</i>
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı <i>İ. Aykut</i>	Sanayi ve Ticaret Bakanı <i>Ş. Yürür</i>
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı <i>F. Kurt</i>	Kültür Bakanı <i>N. K. Zeybek</i>
Turizm Bakanı <i>İ. Aküzüm</i>	

**ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Hükümlülerin Nakline İlişkin İşbirliği Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
İLE
FAS KRALLIĞI
ARASINDA
HÜKÜMLÜLERİN NAKLINE İLİŞKİN
İŞBİRLİĞİ SÖZLEŞMESİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve

Fas Krallığı Hükümeti

İki ülke arasında adli alanda özellikle hükümlülerin nakli konusunda işbirliğini güçlendirmek arzusu ile, bu Sözleşmenin akdolanmasını kararlaştırmışlar ve bu amaçla aşağıda isimleri bulunanları yetkili kılmışlardır :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti,

Mahmut Oltan SUNGURLU

Adalet Bakanı

Fas Krallığı Hükümeti,

Moulay Mustapha BELARI ALAOUI

Adalet Bakanı

Usulüne uygun yetki belgelerini teati ettikten sonra aşağıdaki konularda anlaşmışlardır.

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Sözleşme hükümlerine göre :

- a) "Mahkûmiyet" cezai yönden suç teşkil eden bir fiil dolayısıyla mahkeme tarafından verilen kesinleşmiş bir hürriyeti bağlayıcı ceza anlamındadır;
- b) "Yargı" kesinleşmiş bir mahkûmiyet ihtiva eden mahkeme kararı anlamındadır.
- c) "Hüküm Devleti" nakledilebilecek olan kişi hakkında hükmün verildiği Devlet anlamındadır;
- d) "Yerine Getiren Devlet" mahkûm edilen kişinin, mahkûmiyetinin infazı için nakledilebileceği Devlet anlamındadır;
- e) "Vatandaş" her iki ülkeden birinin uyruğunda olan kişi anlamındadır;
- f) "Yetkili Makam" her iki ülkenin Adalet Bakanlıkları anlamındadır;
- g) "Hükümlü" taraflardan birisinin ülkesinde bir mahkeme kararına konu teşkil eden ve orada hürriyeti kısıtlanmış olan, küçükler dahil, kişiler anlamındadır.

MADDE 2

Genel Esaslar

1. Taraflar hükümlü kişilerin bu Sözleşme hükümlerine uygun olarak nakledilmeleri konusunda birbirlerine en geniş ölçüde işbirliği sağlamayı taahhüt ederler.

2. Âkit bir devlette mahkûm edilen kişi, işbu Sözleşme hükümlerine uygun olarak hakkında verilen mahkûmiyetin yerine getirilmesi için diğer Âkit Devlet ülkesine nakledebilecektir. Bu amaçla, hükümlü kişi işbu Sözleşme hükümlerine göre nakledilmesine dair talebini yazılı olarak hüküm Devletine veya yerine getiren Devlete iletacaktır.

3. Transfer talebi hüküm Devleti veya yerine getiren Devlet tarafından yapılabilecektir.

MADDE 3

Nakil Şartları

1. İşbu Sözleşme hükümlerine göre transfer ancak aşağıdaki şartlarla yapılabilecektir :

- a) Hükümlü yerine getiren Devlet uygurunda ise;
- b) Yargı kesinleşmiş ise;
- c) Nakil talebinin alındığı tarihte, hükümlünün yerine getirilecek en az 1 yıllık mahkûmiyeti bulunmakta ise;
- d) Hükümlü tarafından veya, yaşı veya fizikî veya aklî durumu nedeniyle iki Devletten birinin gerekli görmesi halinde hükümlünün kanunî temsilcisi tarafından nakline rıza gösterilmiş ise;
- e) Mahkûmiyetin verilmesine esas olan fiil her iki Devlet mevzuatında öngörülmüş ve cezayı mucip bulunmakta ise ve;

f) Hüküm Devleti ile yerine getiren Devlet transferin yapılmasında anlaşmışlar ise.

2. İstisnai hallerde, Âkit Devletler, hükümlünün infaz edilecek mahkûmiyet süresi bu maddenin 1 inci c fıkrasında belirtilenden daha az olması halinde dahi, nakil konusunda anlaşabilirler.

MADDE 4

Bilgi Sağlama Yükümlülüğü

1. Bu Sözleşmenin uygulanabileceği her hükümlü, hüküm Devleti tarafından bu Sözleşmenin içeriğinden haberdan edilecektir.

2. Hükümlü, bu Sözleşme gereğince nakledilmesi hususundaki isteğini hüküm Devletine beyan etmiş ise, bu Devlet durumu en kısa zamanda yerine getiren Devlete bildirecektir.

3. Bu bilgiler aşağıdaki hususları kapsayacaktır :

- a) Hükümlünün adı, doğum tarihi ve yeri,
- b) Var ise yerine getiren Devletteki adresi,
- c) Mahkûmiyetin istinad ettiği olaylar hakkında bir açıklama ile hukukî tavsifleri,
- d) Mahkûmiyetin niteliği, süresi ve infaza başlama tarihi,
- e) Hükümlünün transfer edilmesi konusundaki yazılı beyanı.

4. Hükümlü nakil istemini yerine getiren Devlete bildirmiş ise, hüküm Devleti bu Devlete, talebi üzerine, bu maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen bilgileri iletacaktır.

5. Hükümlü, nakil istemi üzerine her iki Devlet tarafından alınan bütün kararlar ile hüküm Devleti veya yerine getiren Devlet tarafından önceki fıkralar gereğince yapılan bütün işlemlerden yazılı olarak haberdar edilecektir.

MADDE 5

İstemler ve Cevaplar

1. Nakil istemleri ve cevapları yazılı olarak iletilecektir.
2. Taraflar arasında bilgi teatisi diplomatik yoldan yapılmış olacaktır.
3. Talep edilen Devlet, istenilen nakle rıza gösterip göstermediğine dair kararını en kısa sürede talep eden Devlete bildirecektir.

MADDE 6

Sağlanacak Belgeler

1. Yerine getiren Devlet, hüküm Devleti tarafından talep olunması halinde aşağıdaki belgeleri sağlayacaktır :
 - a) Hükümlünün kendi Devlet vatandaşı olduğunu belli eden bir belge veya bildirim,
 - b) Hüküm Devletine verilen mahkûmiyete esas olan fiillerin, yerine getiren Devlette kendi kanununa göre suç teşkil ettiğine dair bu Devletin mevzuattaki hükümlerin örnekleri.
2. Nakil talebinin kabulü halinde, hüküm Devleti yerine getiren Devlete aşağıdaki belgeleri tevdi edecektir. :
 - a) Yargı kararının onaylanmış bir örneği ve hükmün dayandığı kanun;
 - b) Geçici tutuklama ve ceza indirilmesi de dahil olmak üzere mahkûmiyetin ne kadarının infaz edildiğini gösteren ve mahkûmiyetin yerine getirilmesiyle ilgili diğer unsurları içeren bir açıklama;
 - c) 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasının (d) bendinde belirtildiği şekilde, nakle rıza gösterildiğine dair bir beyan ve
 - d) Gerekli olduğu takdirde, hükümlü hakkındaki tıbbî veya sosyal raporlar, davranışları, kendisine uygulanan infaz rejimi ve hakkındaki diğer tüm tavsiyeler.
3. Hüküm Devleti ve yerine getiren Devlet nakil istemi bulunmadan veya nakle rıza gösterip göstermeyeceğine dair karar almadan önce yukarıda 1 ve 2 nci fıkralarda belirtilen belge veya bildirimlerden herhangi birinin sağlanmasını isteyebileceklerdir.

MADDE 7

Rıza ve Rızanın Doğruluğunun Saptanması

1. Hüküm, Devleti, işbu Sözleşmenin 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasında öngörülen hükümlünün rızasının serbestçe ve tüm sonuçlarını bilerek verilmesini temin edecektir.
2. Bu amaçla hükümlünün veya gerektiğinde onu temsil eden kişinin rızası bunu kabul için resmen görevlendirilmiş bir kişi tarafından tespit olunacaktır.
3. Hüküm Devleti, yerine getiren Devlete, bir konsolos veya yerine getiren Devletle mutabık kalınacak başka bir görevli tarafından rızanın yukarıdaki fıkralarda öngörülen şartlarda verildiğini doğrulama imkânını sağlayacaktır.

MADDE 8

Naklin Hüküm Devleti Bakımından Sonuçları

1. Hükümlünün, yerine getiren Devlet mercilerince teslim alınması, hüküm Devletinde mahkûmiyetinin infazının talik edilmesi sonucunu doğuracaktır.

2. Yerine getiren Devlet mahkûmiyetin infazının tamamlandığı görüşüne varmış ise, hüküm Devleti bundan böyle hükmü infaz edemez.

MADDE 9

Naklin Yerine Getiren Devlet Bakımından Sonuçları

1. Yerine getiren Devlet makamları, hükümlünün teslim alınmasından itibaren hükmün infazına devam edeceklerdir.

2. İşbu Sözleşme hükümlerine göre cezasının infazı için transfer edilen bir hükümlü, infaz edilecek mahkûmiyet kararına konu teşkil eden suç dolayısıyla yerine getiren Devlette yargılanamaz veya hükümlülüğüne karar verilemez.

MADDE 10

İnfazın Devamı

1. Bir mahkûmiyetin infazı, yerine getiren Devletin kanununa tabi olacaktır. Mahkûmiyetin yerine getirilmesine ilişkin şartlarını tayini konusunda sadece bu Devlet yetkilidir.

2. Hüküm Devletince verilen ceza yerine getiren Devlet mevzuatında öngörülmediği takdirde, bu Devlet sözkonusu cezayı aynı nitelikteki bir suç için kendi mevzuatında öngörülen bir ceza veya tedbire dönüştürebilir. Yerine getiren Devlet, talebin kabulünden önce hüküm Devletine bu konuda bilgi verecektir. Bu ceza veya tedbir, mümkün olduğu takdirde, niteliği ve süresi itibariyle infazı gereken kararda belirlenen cezaya uygun olacaktır. Tayin olunacak ceza veya tedbir, niteliği ve süresi bakımından, hüküm Devletinde verilen cezadan ağır olamayacağı gibi, yerine getiren Devlet kanununda öngörülen yukarı haddi de aşmayacaktır.

MADDE 11

Genel Af, Özel Af, Cezanın Tahfifi

Her Devlet kendi kanunu veya diğer hukukî kurallarına uygun olarak genel veya özel af çıkartabilir veya hükmedilen cezayı tahfif edebilir.

MADDE 12

Yargının Yeniden Tetkiki

Yargının yeniden tetkiki için yapılacak tüm başvurular hakkında ancak hüküm Devleti karar verme yetkisine sahip olacaktır.

MADDE 13

İnfazın Sona Erdirilmesi

Yerine getiren Devlet, hüküm Devleti tarafından verilen ve cezanın azaltılması veya ortadan kaldırılması sonucunu doğuracak tüm kararlara uymak zorundadır.

MADDE 14

İnfaz Hakkında Bilgi

Yerine getiren Devlet aşağıdaki hallerde hükmün infazı ile ilgili olarak hüküm Devletine bilgi sağlayacaktır :

- a) İnfaz işleminin tamamlandığı sonucuna vardığı takdirde;
- b) İnfaz işmeninin tamamlanmasından önce hükümlü firar etmiş ise;
- c) Hüküm Devleti, infaz şartlarına ilişkin olarak kendisinden bir rapor istediği takdirde.

MADDE 15

Kullanılacak Dil ve Masraflar

1. Tüm bilgilerin iletilmesi ve bir hükümlünün transferine ilişkin tüm talepler, aksi mektup teatisi ile kararlaştırılmış bulunmadığı takdirde, bilgi veya talebin gönderildiği tarafın resmi dilinde yapılacaktır.

2. Münhasıran hüküm Devletinin ülkesinde yapılan masraflar bu Devlet, bir hükümlünün transferi dolayısıyla yapılan diğer masraflar ise, aksi kararlaştırılmamış bulunduğu takdirde, yerine getiren Devlet tarafından karşılanacaktır.

MADDE 16

Zaman Bakımından Uygulama

İşbu Sözleşme, yürürlüğe girmesinden önce veya sonra verilmiş hükümlülerin yerine getirilmesinde uygulanacaktır.

MADDE 17

Onaylama

İşbu Sözleşme her iki Âkit Devletin Anayasa hükümlerine uygun olarak onaylanacaktır.

MADDE 18

Yürürlüğe Girme

İşbu Sözleşme onay belgelerinin teatisinden altmış gün sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 19

Uyuşmazlıkların Çözülmesi

İki Devlet arasında, bu Sözleşmenin uygulanması veya yorumlanması ile ilgili çıkabilecek uyuşmazlıklar diplomatik yolla çözümlenecektir.

MADDE 20

Süresi ve Feshi

1. Bu Sözleşme süresiz olarak aakdolonmuştur.

2. Âkit Taraflardan herbiri Sözleşmeyi her an feshedebilecek ve bu fesih diğer Devlet bildirimini aldıktan altı ay sonra geçerli olacaktır.

Bu hükümlerin tanıtı olmak üzere iki Âkit Tarafın tam yetkili temsilcileri işbu Sözleşmeyi imzalamışlar ve altına mühür basmışlardır.

Rabat'da 1989 yılının 15 Mayıs günü Türkçe, Arapça ve Fransızca olmak üzere ikişer nüsha halinde düzenlenmiştir. Metinlerin herbiri aynı şekilde geçerli olacaktır. Türkçe ve Arapça metinler arasında ihtilaf vukuunda Fransızca metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ

ADINA